

๕. ต้นทุนการผลิตมะม่วง

๕.๑ ต้นทุนการผลิตทั้งประเทศ

ต้นทุนการผลิตมะม่วง ภาพรวมต้นทุนการผลิตมะม่วงทั้งประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๕ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ต้นทุนต่อไร่ และต้นทุนต่อกิโลกรัม ซึ่งพบว่าต้นทุนทุกรายการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นทุนผันแปร ส่งผลให้ต้นทุนต่อไร่และต้นทุนต่อกิโลกรัมสูงขึ้นอย่างมากเช่นกัน โดยเฉพาะ ๓ ปีหลังสำหรับต้นทุนคงที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเพิ่มสูงมากขึ้นในปี ๒๕๕๕ (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ ต้นทุนการผลิตมะม่วงเฉลี่ยทั้งประเทศ ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๕ (หน่วย: บาท/ไร่ , บาท/กก.)

รายการ	ปี ๒๕๕๐	ปี ๒๕๕๑	ปี ๒๕๕๒	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
๑. ต้นทุนผันแปร	๓,๔๙๙	๔,๑๒๑	๔,๔๖๐	๕,๓๐๑	๕,๕๓๔	๕,๘๐๐
๒. ต้นทุนคงที่	๑,๑๑๗	๑,๑๕๘	๑,๑๘๙	๑,๒๔๗	๑,๒๗๗	๑,๔๔๐
๓. ต้นทุนต่อไร่	๔,๖๑๖	๕,๒๗๙	๕,๖๔๙	๖,๕๔๘	๖,๘๑๑	๗,๒๔๑
๔. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	๓.๗๓	๔.๒๔	๔.๔๐	๔.๙๙	๔.๙๒	๔.๙๖

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานสถิติการเกษตร โทร.๐๒๕๓๙๘๖๑๔ โทรสาร. ๐๒๕๔๐๖๔๑๗ E-mail : caiinfo@oae.go.th จัดทำเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๕

๕.๒ ต้นทุนการผลิตมะม่วงตั้งแต่เริ่มสร้างสวนจนให้ผลผลิต

การสร้างสวนมะม่วงในปีแรกเกษตรกรจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการลงทุน รายการต้นทุน ประกอบด้วย ค่าวัสดุ ได้แก่ ต้นพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ย คอก และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช นอกจากนี้ ยังมีค่าจ้างแรงงาน ได้แก่ ค่าเตรียมดิน ค่าปลูก และถ้ามีการทำร่องน้ำต้องบำรุงรักษาร่องน้ำทุกปี และค่าแรงงานในการป้องกันกำจัดวัชพืช ต้นทุนการผลิตจะค่อนข้างสูงในปีแรก และต้นทุนการผลิตจะต่ำลงในปี ที่ ๒ และ ๓ สำหรับมะม่วงส่วนใหญ่จะเริ่มให้ผลผลิตได้ในปีที่ ๔ เมื่อมะม่วงเริ่มให้ผลผลิตแล้ว จำเป็นต้องมีการดูแลรักษาเพิ่มขึ้น เช่น การตัดแต่งกิ่ง ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ค่าปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก และค่าแรงงานในการจัดการ รวมทั้งค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งทำให้ต้นทุนในปีที่ ๔ สูงขึ้น และต้นทุนการผลิตมะม่วงน่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ ๒) การลงทุนในระยะแรกจะยังมีรายได้รวมติดลบ เมื่อมะม่วงอายุเพิ่มขึ้นจะเริ่มให้ผลผลิตสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เริ่มมีรายได้เป็นบวกเมื่อมะม่วงอายุ ๘ ปี ตามตาราง อย่างไรก็ตามตามตารางที่ ๒ เป็นตัวอย่างการลงทุนสร้างสวนมะม่วงตั้งแต่เริ่มปลูกในปีแรกจนถึงมะม่วงให้ผลผลิต เป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรที่ต้องการสร้างสวนใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและลงทุนการผลิต ซึ่งถ้าสามารถลดต้นทุน และบำรุงรักษาอย่างเหมาะสมเกษตรกรอาจจะมีรายได้คุ้มทุนได้ก่อนมะม่วงอายุ ๘ ปี

ตารางที่ ๒ ต้นทุนการผลิตมะม่วงในพื้นที่ ๑ ไร่

รายการ	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	ปีที่ ๖	ปีที่ ๗	ปีที่ ๘	ปีที่ ๙
๑. ค่าวัสดุ									
ค่าต้นพันธุ์	๖๒๕	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ยเคมี	๒๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าปุ๋ยคอก	๔๐๐	๕๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๕๐๐	๕๐๐	๗๐๐	๑,๐๐๐	๑,๒๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
๒. ค่าจ้างแรงงาน									
- ค่าเตรียมดิน	๕๐๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-
- ค่าปลูก	๒๕๐	-	-	-	-	-	-	-	-
- ค่าบำรุงร่องน้ำ	-	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐
- ค่ากำจัดวัชพืช	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
- ค่าเก็บเกี่ยว	-	-	-	๒๐๐	๓๐๐	๔๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ผลผลิต									
๓. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ									
- ตัดแต่งกิ่ง				๑๐๐	๑๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
รวมต้นทุนการผลิต	๗,๔๗๕	๒,๗๐๐	๒,๘๐๐	๓,๔๐๐	๔,๑๐๐	๔,๖๐๐	๔,๗๐๐	๔,๗๐๐	๔,๗๐๐
รวมผลผลิต (ผล)	-	-	-	๒๕๐	๓๗๕	๗๕๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐	๒,๕๐๐
รายได้ (บาท)	-	-	-	๒,๕๐๐	๓,๗๕๐	๗,๕๐๐	๑๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
กำไร/ขาดทุน	-๗,๔๗๕	-๒,๗๐๐	-๒,๘๐๐	-๙๐๐	-๓๕๐	+๒๙๐๐	+๑๐,๓๐๐	+๑๕,๓๐๐	+๒๐,๓๐๐
กำไร/ขาดทุนสะสม	-๗,๔๗๕	-	-๑๒,๘๗๕	-	-	-	-๑,๐๒๕	+๑๔,๒๗๕	+๓๔,๕๗๕
		๑๐,๗๕๕		๑๓,๘๗๕	๑๔,๒๒๕	๑๑,๓๒๕			

หมายเหตุ: ผลผลิต ๗๐-๑๐๐ ผล/ต้น/ปีราคาผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๐ บาท ที่มา: ดัดแปลงจาก ทางเลือกการผลิตทางการเกษตรไร่นาสวนผสม กรมส่งเสริมการเกษตร. <http://tisccm.moc.go.th/content.aspx>

๕.๓ ต้นทุนการผลิตมะม่วงในแหล่งผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีแหล่งผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกที่สำคัญ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ ขอนแก่น เลย และสกลนคร แต่ละพื้นที่ผลิตมะม่วงสายพันธุ์ที่ต่างกัน นอกจากนั้น อายุ และเทคโนโลยีการผลิตก็แตกต่างกัน ทำให้แต่ละพื้นที่การลงทุนผลิตมะม่วงมีความแตกต่างกันด้วย

๕.๓.๑ จังหวัดอุดรธานี

ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี มีกลุ่มผลิตมะม่วงคุณภาพในพื้นที่ ตำบลอุบมุง อำเภอหนองวัวซอ ผลิตมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทองเป็นหลัก ระยะเวลาปลูก ๖x๖-๗ เมตร จำนวน ๔๔ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๗-๑๕ ปี มะม่วงในฤดู ต้นทุนการผลิต ๑๐,๑๔๕ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๕ บาท มีรายได้ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

ผลตอบแทน ๙,๘๕๕ บาทต่อไร่ สำหรับมะม่วงนอกฤดู ต้นทุนการผลิต ๒๔,๓๘๕ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๑,๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๕๐ บาท มีรายได้ ๙๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๖๕,๖๑๕ บาทต่อไร่ (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ ต้นทุนการผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกของกลุ่มเกษตรกร ตำบลอุบลมุง อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดอุดรธานี ปี ๒๕๕๕

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	ในฤดู	นอกฤดู
มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้		
ระยะปลูก ๖x๖-๗ ม. จำนวน ๔๔ ต้น/ไร่		
อายุ ๗-๑๕ ปี		
ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	-	๕๐๐
ค่าตัดแต่งกิ่ง (ต้นละ ๔๐ บ.)	-	๘๘๐
ค่าสารพาคีโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	-	๔๕๐
ค่าฮอร์โมนพืช-ปุ๋ยทางใบ	๑,๒๐๐	๓,๕๐๐
ค่าห่อถุงมะม่วง (ถุง ๑ ใบใช้ได้ ๓ ปี)	๕,๙๔๐	๑๑,๘๘๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๐๐	๕๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐
ค่าแรงงานตัดหญ้า-ใส่ปุ๋ยพ่นสารเคมี	๓๐๐	๖๐๐
ค่าแรงรดน้ำ (ปีละ ๑ ครั้ง)	๓๐๐	๕๐๐
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ค่าแรงงานห่อผล)	๑๐๕	๑๗๕
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ค่าแรงงานเก็บผลผลิต)	-	๙๐๐
รวมต้นทุน	๑๐,๑๔๕	๒๔,๓๘๕
ผลผลิต	๘๐๐	๑,๘๐๐
ราคาเฉลี่ย	๒๕	๕๐
รายได้	๒๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
ผลตอบแทน	๙,๘๕๕	๖๕,๖๑๕

๕.๓.๒ จังหวัดกาฬสินธุ์

พื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มีกลุ่มผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกในพื้นที่ อำเภอหนองกุงศรี ผลิตมะม่วงพันธุ์มหาชนกเพื่อการส่งออกเป็นหลัก ระยะปลูก ๖x๖ เมตร จำนวน ๔๔ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๕ ปี เป็นการผลิตมะม่วงนอกฤดู ต้นทุนการผลิต ๑๒,๕๓๐ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๒,๗๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๐ บาท มีรายได้ ๕๔,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๔๑,๔๗๐ บาทต่อไร่ (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๔ ต้นทุนการผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกของเกษตรกร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๕๕

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	นอกฤดู
มะม่วงพันธุ์ มหาชนก	
ระยะปลูก ๖x๖ เมตร จำนวน ๔๔ ต้น/ไร่	
อายุ ๕ ปี	
ค่าปุ๋ยเคมี (แบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี)	๙๘๐
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก (ผ่านการอบรมการทำปุ๋ยหมัก)	ผลิตปุ๋ยหมักเอง
ค่าตัดแต่งกิ่ง	๒,๐๐๐
ค่าสารพาคโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	๗๕๐
ค่าฮอร์โมนพืช-ปุ๋ยทางใบ	๕๐๐
ค่าห่อถุงมะม่วง	-
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๑,๐๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง	๑,๐๐๐
ค่าแรงงานตัดหญ้า-ใส่ปุ๋ยพ่นสารเคมี	๕,๐๐๐
ค่าแรงรีดถุง	-
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าคัดแยก ค่าตัดแต่งขั้วผล และค่าบรรจุใส่ตะกร้าพลาสติกพร้อมส่ง)	๑,๓๐๐
รวมต้นทุน	๑๒,๕๓๐
ผลผลิต	๒,๗๐๐
ราคาขาย	๒๐
รายได้	๕๔,๐๐๐
ผลตอบแทน	๔๑,๔๗๐

๕.๓.๓ จังหวัดชัยภูมิ

พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ มีกลุ่มผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกในพื้นที่ ของเกษตรกรบ้านโหล่น ตำบลนางแดด อำเภอหนองบัวแดง ผลิตมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออกเป็นหลัก ระยะปลูก ๖x๖ เมตร จำนวน ๔๔ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๑๒ ปี เป็นการผลิตมะม่วงทั้งในและนอกฤดู มะม่วงในฤดูต้นทุนการผลิต ๓,๙๖๐ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๓ บาท มีรายได้ ๒๓,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๑๙,๐๔๐ บาทต่อไร่ สำหรับมะม่วงนอกฤดูต้นทุนการผลิต ๑๑,๑๒๐ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓๐ บาท มีรายได้ ๖๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๔๘,๘๘๘ บาทต่อไร่ (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๕ ต้นทุนการผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออก ของเกษตรกรบ้านโหล่น ตำบลนางแดด
อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ปี ๒๕๕๓

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	ในฤดู	นอกฤดู
มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้	-	-
ระยะปลูก ๖ X ๖ จำนวน ๔๔ ต้น/ไร่	-	-
อายุ ๑๒ ปี	-	-
ค่าปุ๋ยเคมี	-	๔,๒๐๐
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	-	๑,๐๐๐
ค่าตัดแต่งกิ่ง	-	๔๘๐
ค่าสารพาโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	-	๑๒๐
ค่าฮอร์โมนพืช-ปุ๋ยทางใบ	๑๐๐	๑๐๐
ค่าห่อถุงมะม่วง	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	๑,๐๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง	๓๘๐	๓๘๐
ค่าแรงงานกำจัดวัชพืช	-	๓๖๐
ค่าแรงรีดถุง	-	-
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระบุ..ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๔๘๐	๔๘๐
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระบุ.....	-	-
รวมต้นทุน	๓,๙๖๐	๑๑,๑๒๐
ผลผลิต	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐
ราคาขาย	๒๓	๓๐
รายได้	๒๓,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
ผลตอบแทน	๑๙,๐๔๐	๔๘,๘๘๘

แหล่งที่มา : ผลสรุปรายการตรวจประเมินแหล่งผลิตพืช GAP ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓
วันที่ ๖ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๕.๓.๔ จังหวัดขอนแก่น

พื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีกลุ่มผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกในพื้นที่ ของเกษตรกรอำเภอบ้านแฮด ผลิตมะม่วงนอกฤดู ๒ พันธุ์ ได้แก่ น้ำดอกไม้สีทอง และโชคอนันต์ มะม่วงนอกฤดูพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง ใช้ระยะปลูก ๔x๔ เมตร จำนวน ๑๐๐ ต้นต่อไร่ และระยะปลูก ๔x๖ เมตร จำนวน ๖๖ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๕ ปีขึ้นไป ต้นทุนการผลิต ๑๓,๙๕๐ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๑,๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๐ บาท มีรายได้ ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๑๐๖,๐๕๐ บาทต่อไร่ ผลผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองส่งออกประเทศญี่ปุ่น (ตารางที่ ๖) สำหรับมะม่วงนอกฤดูพันธุ์โชคอนันต์ ใช้ระยะปลูก ๔x๔ เมตร จำนวน ๑๐๐ ต้นต่อไร่ และระยะปลูก ๔x๖ เมตร จำนวน ๖๖ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๕ ปีขึ้นไป ต้นทุนการผลิต ๗,๙๕๐ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓๐ บาท มีรายได้ ๖๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๕๒,๐๕๐ บาทต่อไร่ ผลผลิตมะม่วงโชคอนันต์จำหน่ายตลาดในประเทศ (ตารางที่ ๗)

ตารางที่ ๖ ต้นทุนการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคุณภาพเพื่อการส่งออกของเกษตรกร อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๕๕

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	นอกฤดู
มะม่วงพันธุ์ น้ำดอกไม้สีทอง	
ระยะปลูก..๔x๔ m จำนวน...๑๐๐.....ต้น/ไร่	
ระยะปลูก..๔x๖ m จำนวน.....๖๖.....ต้น/ไร่	
อายุ ๕ ปี ขึ้นไป (มีหลายรุ่น)	
ค่าปุ๋ยเคมี	๓,๔๕๐
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	๔๐๐
ค่าตัดแต่งกิ่ง	***
ค่าสารพาโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	๔๐๐
ค่าฮอร์โมนพืช-ปุ๋ยทางใบ	
ค่าห่อถุงมะม่วง (ลดต้นทุนโดยการใช้ซ้ำในปีต่อไป ระยะเวลาใช้งาน ๒ ปี)	๖,๐๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา และพาหนะขนย้ายผลผลิตในแปลง)	๑,๒๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง	๑,๕๐๐
ค่าแรงงานตัดหญ้า-ใส่ปุ๋ยพ่นสารเคมี	***
ค่าแรงรดน้ำ	***
รวมต้นทุน	๑๓,๙๕๐
ผลผลิต (ไม่รวมผลผลิตที่ตกเกรดและเสียหาย)	๑,๕๐๐
ราคาขาย (ส่งออก JAPAN)	๘๐
รายได้	๑๒๐,๐๐๐
ผลตอบแทน	๑๐๖,๐๕๐

***หมายถึง คิดค่าแรงงานรวมทุกรายการทั้งปี เฉลี่ย ๑,๐๐๐ บาท/ไร่ (ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน)

ตารางที่ ๗ ต้นทุนการผลิตมะม่วงโชคอนันต์คุณภาพเพื่อการส่งออกของเกษตรกร อำเภอบ้านแฮด
จังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๕๕

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	นอกฤดู
มะม่วงพันธุ์ โชคอนันต์	
ระยะปลูก..๔x๔ m จำนวน...๑๐๐.....ต้น/ไร่	
ระยะปลูก..๔x๖ m จำนวน.....๖๖.....ต้น/ไร่	
อายุ ๕ ปีขึ้นไป	มีหลายรุ่น
ค่าปุ๋ยเคมี	๓,๔๕๐
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	๔๐๐
ค่าตัดแต่งกิ่ง	***
ค่าสารพาโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	๔๐๐
ค่าฮอร์โมนพืช-ปุ๋ยทางใบ	
ค่าห่อถุงมะม่วง	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา และพาหนะขนย้ายผลผลิตในแปลง)	๑,๒๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง	๑,๕๐๐
ค่าแรงงานตัดหญ้า-ใส่ปุ๋ยพ่นสารเคมี	***
ค่าแรงรีดถุง	
รวมต้นทุน	๗,๙๕๐
ผลผลิต	๒,๐๐๐
ราคาขาย (ขายในประเทศ)	๓๐
รายได้	๖๐,๐๐๐
ผลตอบแทน	๕๒,๐๕๐

หมายเหตุ: ข้อมูลปี ๒๕๕๕ ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงส่งออก อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ๒๖ ราย

***หมายถึง คิดค่าแรงงานรวมทุกรายการทั้งปี เฉลี่ย ๑,๐๐๐ บาท/ไร่ (ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน)

๕.๓.๕ จังหวัดเลย

พื้นที่จังหวัดเลย มีกลุ่มผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกในพื้นที่ ของเกษตรกรตำบลบุษยาม อำเภอเชียงคาน ผลิตมะม่วงในฤดู ๒ พันธุ์ ได้แก่ โชคอนันต์ และเขียวเสวย ใช้ระยะปลูก ๘x๘ เมตร จำนวน ๒๕ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๑๒ ปี ต้นทุนการผลิต ๘,๙๕๐ บาทต่อไร่ พันธุ์โชคอนันต์ผลผลิต ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘ บาท มีรายได้ ๑๖,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๗,๐๕๐ บาทต่อไร่ ผลผลิตมะม่วงพันธุ์เขียวเสวย ๑,๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๕ บาท มีรายได้ ๓๗,๕๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๒๘,๕๕๐ บาทต่อไร่ (ตารางที่ ๘) สำหรับมะม่วงนอกฤดูพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง เป็นการผลิตมะม่วงของสวนปียะวดี ใช้ระยะปลูก ๔x๔ เมตร จำนวน ๘๐-๑๐๐ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๗-๑๒ ปี ต้นทุนการผลิต ๑๕,๖๓๐ บาทต่อไร่ ผลผลิต ๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๔๐ บาท มีรายได้ ๑๖,๓๗๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๓๒,๐๐๐ บาทต่อไร่ (ตารางที่ ๘)

ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกของเกษตรกร จังหวัดเลย

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	ในฤดู	นอกฤดู
-พันธุ์มะม่วง (ส่วนใหญ่)	โชคอนันต์ และ เขียวเสวย	น้ำดอกไม้สีทอง
-ระยะปลูก และ จำนวนต้น/ไร่	๘x๘ ม. และ ๒๕ ต้น/ไร่	๔x๔ ม. ๘๐-๑๐๐ ต้น/ไร่
-อายุ (ปี)	๑๒ ปี	๗-๑๕ ปี
-ค่าปุ๋ยเคมี (๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กก./ไร่ ใส่ ๒ ครั้ง)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
-ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	๑,๐๐๐	๑,๒๐๐
-ค่าตัดแต่งกิ่ง	๑,๒๐๐	๑,๗๐๐
-ค่าสารพาโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	๓๐๐	๓๐๐
-ค่าฮอร์โมน/ปุ๋ยทางใบ	-	๒๕๐
-ค่าถ่วงมะม่วง+ค่าห่อ	๑,๘๐๐	๔,๘๐๐
-ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๑,๐๐๐	๑,๘๐๐
-ค่าสารเคมีป้องกัน/กำจัดโรค-แมลง	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐
-ค่าแรงงานตัดหญ้าและพ่นสารเคมี	๓๕๐	๖๐๐
-ค่าใช้จ่ายอื่น -ค่าตาข่ายโพนห่อผล	-	๗๘๐
-ค่าคัดเกรดมะม่วงและบรรจุหีบห่อ	๘๐๐	๑,๒๐๐
รวมต้นทุน	๘,๙๕๐	๑๕,๖๓๐
ผลผลิต	๒,๐๐๐ และ ๑,๕๐๐	๘๐๐
ราคาขาย (โชคอนันต์ ๘ บาท, เขียวเสวย ๒๕ บาท)	๘ และ ๒๕	๔๐
รายได้	๑๖,๐๐๐ และ ๓๗,๕๐๐	๓๒,๐๐๐
ผลตอบแทน	๗,๐๕๐ และ ๒๘,๕๕๐	๑๖,๓๗๐

หมายเหตุ: ๑. แหล่งข้อมูลมะม่วงในฤดู ข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการรับรองแหล่งผลิตพืช

ตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP มะม่วง ที่ ต.บุสม อ.เชียงคาน จ.เลย

๒. แหล่งข้อมูลมะม่วงนอกฤดู ข้อมูลจาก สวนปิยะวดี สวนส่งออกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
GAP ตีเด่นอันดับ ๒ ปี ๒๕๕๐

๕.๓.๖ จังหวัดสกลนคร

พื้นที่จังหวัดสกลนคร มีเกษตรกรผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกในพื้นที่ ของเกษตรกรบ้านกุดพร้าว ตำบลวาริชภูมิ อำเภวาริชภูมิ ผลิตมะม่วงในฤดูพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง ใช้ระยะปลูก ๖x๖ เมตร จำนวน ๓๖ ต้นต่อไร่ มะม่วงอายุ ๘-๑๐ ปี ต้นทุนการผลิต ๗,๘๘๐ บาทต่อไร่ พันธุ์โชคอนันต์ผลผลิต ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๕ บาท มีรายได้ ๒๕,๐๐๐ บาทต่อไร่ ผลตอบแทน ๑๗,๑๒๐ บาทต่อไร่ (ตารางที่ ๙)

ตารางที่ ๙ ต้นทุนการผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกของเกษตรกร บ้านกุดพร้าว ตำบลวาริชภูมิ
อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ปี ๒๕๕๕

รายการ (หน่วย: บาท/ไร่ หรือ กก./ไร่ หรือ บาท/กก.)	ในฤดู
มะม่วงพันธุ์ น้ำดอกไม้สีทอง	
ระยะปลูก ๖ x ๖ จำนวน.....๓๖.....ต้น/ไร่	
อายุ ๘ - ๑๐ ปี	
ค่าปุ๋ยเคมี	๒,๑๐๐
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	๑,๐๐๐
ค่าตัดแต่งกิ่ง	
ค่าสารพาโคลบิวทราโซล/สารบังคับดอก	๒๕๐
ค่าฮอร์โมนพืช-ปุ๋ยทางใบ	
ค่าห่อถุงมะม่วง	๑,๕๓๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๕๐๐
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง	๑,๐๐๐
ค่าแรงงานตัดหญ้า-ใส่ปุ๋ยพ่นสารเคมี	๑,๕๐๐
ค่าแรงรีดถุง	
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระบุ.....	
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระบุ.....	
รวมต้นทุน	๗,๘๘๐
ผลผลิต	๑,๐๐๐
ราคาขาย	๒๕
รายได้	๒๕,๐๐๐
ผลตอบแทน	๑๗,๑๒๐

แหล่งที่มา: ข้อมูลของ นายยอดชาย บุญรักษา บ้านกุดพร้าว ต.วาริชภูมิ อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร

๕.๕ สรุปต้นทุนการผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

จากข้อมูลต้นทุนการผลิตและข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์การผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออกของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่สำคัญ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ ขอนแก่น เลย และสกลนคร พบว่า ต้นทุนการผลิตระหว่าง ๔,๐๐๐ และไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท ผลผลิตระหว่าง ๘๐๐-๒,๗๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาขาย ๘-๘๐ บาทต่อกิโลกรัม ผลตอบแทน ๕,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท ต้นทุนการผลิตมะม่วงขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งเทคโนโลยีการผลิต และการจัดการคุณภาพมะม่วง อย่างไรก็ตามการผลิตมะม่วงคุณภาพในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ยังมีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพ การลดต้นทุนการผลิต ขยายโอกาสทางการตลาด และเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่ายเพื่อกระจายผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรที่ผลิตมะม่วงมีรายได้เพิ่มขึ้น